

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

LA VOCE DEL MONTENEGRO

ГОДИНА 1

БРОЈ 2

ЦЕТИЊЕ

25 маја 1941 — XIX

Одјеци Високе посјете Црној Гори

Брига Цивилног Комесаријата за снабдијевање народа намирницама

ГРОФ ГАЛЕАЦО БАНО ОД КОЛТЕГАЦА,
који во увисилима Воје фашизма, тенцијално управља са савномом
пољскоком Царске Империје

НОВА АДМИНИСТРАТИВНА ОРГАНИЗАЦИЈА Задарског, Сплитског и Которског округа

РИМ 20

Ево текст Краљевог Декрета у погледу нових територија који су ушли да чине дио италијанскога Краљевства:

Чл. 1

Територије чије су границе одређене у прикљученој карти Наше наредбе и Воје Фашизма, Шефа Владе, чине интегрални дио Италијанскога Краљевства.

Чл. 2

Она територија из чл. 1 која граничи са облашћу Фиуме и острва Вела и Арбе са другим мањим која припадају горенменованим, придају се области Фиуме.

Чл. 3

Остала територија и острва далматинска из чл. 1 сачињавају заједно са досадашњом задарском облашћу Губернаторат Далмације који садржи области Задра, Сплита и Котора.

Границе Далмације бити ће утврђене Краљевским Декретом, који ће одредити надле-

жност Губернатора у односу према Префектијама округа.

Губернатор ће бити у Задру и бити ће потчињен непосредно Дуће-у Воји Фашизма.

Чл. 4

Територијама Корчуле и Сплита бити ће дата специјална администрација.

Одговарајућа упутства бити ће објављена Краљевским Декретом а на предлог Воје Фашизма, Шефа Владе, Министра Унутрашњих Дјела у споруазуму са осталим заинтересованим Министрима.

Чл. 5

Краљевска Влада је овлашћена да објави у територијама из чл. 1 Устав и друге законе Краљевства и да изда упутства за координацију са законодавством на снази а дијелом наредбама за општине Сплита и Корчуле у духу чл. 4.

Чл. 6

До даљих наређења на територијама остају на снази из чл. 1 одредбе које се односе

Одужељење због посјете Краља Императора Цетињу било је велико. Посљедница тога одужељења била је огромна распројаја првог броја Гласа Црногорца који је био скоро сав посвећен Високој посјети. Великој потражњи из најудаљенијих крајева није било могуће изаћи у сусрет и ако је лист био штампан у броју до сада незапамћеном.

На већ публикованој депеши коју је Њ. В. Мацолни био упутио преко Генерала Првог Абуланта Њ. В. Краљу Императору Високи Гост је одговорио:

Драги су ми стигли поновни изрази осјећаја Народа Црногорскога као и осје-

ћаји упућени ми од стране особља Цивилног комесаријата.

Виктор Емануел

Поводом посјете Њ. В. Краља и Цара Њ. Е. Г. Мацолни, Цивилни Комесар за Ц. Гору упутио је Првој Дами Њ. В. Краљице и Царице сљедећу депешу:

Њ. В. Краљице и Царице Почасној Дами

Молим Вас да саопштите Царици Императорки да је поносно Цетиње данас дочекало са великим одужељењем Њ. В. Краља Императора и поздравило Га као ослободиоца са једнодушним поклицима док је са Манастира историјско звоно, навикло

да оглашује славу Куће Петровића, поново, послијед двадесет година преузео своју улогу Народ слушајући са узбуђењем веселе одјек понављао је име Госта и име Јелене Савоја Петровић сигуран у својој нади да ће моћи овде поново поздравити и исказати Јој своју вјерност и љубав.

Велика Владарка је овако одговорила:

Дочек Краљу Императору и одужељење оцајнице за мене и за Моју Кућу, дубоко су ме потресли. Захваљујем од свег срца драгим Црногорцима и В. Е. на топле мисли и за неперност сјећања, данас више него икад. Јелена

на цивилну администрацију а које су оглашене од стране италијанских војних окупаторских власти.

Губернер Далмације и Префект области Фиуме, на територијама из чл. 1. вршиће у одговарајућим границама власт коју су до сада имали Цивилни Комесари у већ означеним одредбама.

Чл. 7.

Овај Декрет ступа на снагу са даном објаве у службеним новинама Краљевине Италије и бити ће поднијет Законодавним Тијелима за законско оглашење. Воја Фашизма и Шеф Владе овлашћен је да поднесе овај законски нарт.

Са скорим Краљевским Декретом стари „Askrivium romanum“ Котор, који се послијед промјењивих догађаја средњег вијека, прикључио добровољно Млетачкој Републици у 1420 г. и од ове, за врлине вјековног поморског и трговачког развика примао трајни италијански печат, ушао је у саставни дио Краљевства Талијанског да се утисне у Славу једнога Царства које је наслиједило од Рима свјетлост културе и славе.

Ова велика вијест изазвала је поносно весеље код грађана Котора, који у најчистијим изразима венецијанског језика довикују њихову безкомпромисну вјерност Њ. В. Краљу Императору и Дуће у, који су извршили њихову топлу жељу а која никада није поклекла: да уживају благодети и права њихове браће са друге обале Јадрана.

Са италијанским Котором обезбијењена је великом и поносном народу Црне Горе директна подршка и благодети непосредних граница и гаранција за све јачу сарадњу ка великом развитуку.

ECHI DELLA VISITA SOVRANA A CETTIGNE

L'entusiasmo per la visita del Re Imperatore a Cettigne è rimasto vivissimo. Una conseguenza di tale entusiasmo è stata l'enorme diffusione che in tutto il Montenegro ha avuto il primo numero della „Voce del Montenegro“, quasi interamente dedicato alla visita reale. A molte richieste pervenute dai centri più lontani non è stato possibile aderire, malgrado la tiratura del giornale abbia raggiunto come si è detto cifre senza precedenti.

Al telegramma con cui l'Eccellenza il Commissario Civile trasmetteva, tramite il Primo Aiutante di Campo Generale, alla Maestà del Re Imperatore, l'omaggio riconoscente del Popolo montenegrino l'Augusto Sovrano rispondeva:

Molto graditi mi sono giunti rinnovati sentimenti del popolo montenegrino et gentile pensiero da voi rivoltomi anche a nome dei funzionari del Commissariato.

Vittorio Emanuele

In occasione della visita del Sovrano, il Commissario Civile aveva così telegrafato alla Dama d'onore della Maestà la Regina Imperatrice: „Vi pregherei di volervi benignare di comunicare a

Sua Maestà la Regina Imperatrice che il fiero popolo di Cettigne ha oggi accolto in un tripudio di esultanza la Maestà del Re Imperatore e l'ha salutato liberatore con riconoscente unanime devozione, mentre dal Monastero la storica Campana, avvezza a suonare nelle Feste della famiglia di Petrovic, riprendeva, dopo oltre un ventennio la sua funzione. Il popolo che ne ascoltava commosso il gioioso tintinno accoppiava nell'osanna il nome del l' Ospite Augusto a quello di Elena Savoia Petrovich nella fiduciosa speranza di poterle ripetere qui il suo amore e la sua devozione.

Commissario Civile Mazzolini

L'Augusta Sovrana ha risposto col seguente telegramma.

Eccellenza Mazzolini Cettigne

Le accoglienze riservate al Re Imperatore e le affettuose manifestazioni per me e per la mia Casa mi hanno profondamente commossa. Ringrazio di tutto cuore i cari montenegrini et V. E. per il cortese pensiero et per il costante ricordo oggi più che mai a me graditissimo.

Elena

Il Governatorato della Dalmazia

La nuova organizzazione amministrativa delle province di Zara, Spalato e Cattaro

Roma, 20

Ecco il testo del Decreto Reale concernente la sistemazione dei nuovi territori che sono ve-

nuti a far parte integrale del Regno d'Italia.

Art. 1 I territori, i cui confini sono delineati nell'allegata

Continuazione alla 3 pagina

ЗВАНИЧНИ ДИО

ПОСТАВЉАЊЕ КОМЕСАРОВИХ ДЕЛЕГАТА:

На Цетињу
Наредба број 36
ЦИВИЛНИ КОМЕСАР
ЗА ЦРНУ ГОРУ
На основу чл. 1 Објаве бр. 36 од 28 априла 1941-XIX
Наређује:
Чл. 1
Мајор и адвокат Брунето Калођеро у својству Нашег изасланика преузима до нове наређења вођење грађанске управе у срезу Цетињском.
Чл. 2
Ова Наредба ступа на снагу даном објаве на општинској службеној табли на Цетињу. Цетиње, 17 маја 1941-XIX
Цивилни Комесар
Маџолини

У Котору
Наредба број 33
ЦИВИЛНИ КОМЕСАР
ЗА ЦРНУ ГОРУ
На основу чл. 1 Објаве бр. 36 од 28 априла 1941-XIX
Наређује:
Чл. 1
Високи Начелник Амедео Мамалепа, Кр. Генералии Конаул, у својству нашег изасланика преузима до новог наређења вођење градске управе у Котору.
Чл. 2
Ова Наредба ступа на снагу онога дана када буде објављена општинској табли у Котору. Цетиње, 16 маја 1941-XIX
Цивилни Комесар
Маџолини

У Бијело Поље
Наредба број 37
ЦИВИЛНИ КОМЕСАР
ЗА ЦРНУ ГОРУ
На основу чл. 1 Објаве бр. 36 од 28 априла 1941-XIX
Наређује:
Чл. 1
Поручник Ђивантурко Вилко у својству Нашег изасланика преузима до нове наређења вођење грађанске управе у срезу Бијелополском.
Чл. 2
Ова наредба ступа на снагу даном објаве на општинској званичној табли у Бијелом Пољу. Цетиње, 17 маја 1941-XIX
Цивилни Комесар
Маџолини

У Никшињу
Наредба број 38
ЦИВИЛНИ КОМЕСАР
ЗА ЦРНУ ГОРУ
На основу чл. 1 Објаве бр. 36 од 28 априла 1941-XIX
Наређује:
Чл. 1
Капетан Маравале Лудвиг у својству Нашег изасланика преузима до новог наређења вођење грађанске управе у срезу Никшињском.
Чл. 2
Ова наредба ступа на снагу даном објаве на општинској званичној табли у Никшињу. Цетиње, 17 маја 1941-XIX
Цивилни Комесар
Маџолини

у Подгорици
Наредба број 39
ЦИВИЛНИ КОМЕСАР
ЗА ЦРНУ ГОРУ
На основу чл. 1 Објаве бр. 36 од 28 априла 1941-XIX
Наређује:
Чл. 1
Мајор Скопини Вјекослав у својству Нашег изасланика преузима до нове Наредбе вођење грађанске управе у срезу Подгоричком.
Чл. 2
Ова Наредба ступа на снагу даном објаве на општинској званичној табли у Подгорици. Цетиње, 17 маја 1941-XIX
Цивилни комесар,
Маџолини

У Беранама
Наредба број 40
ЦИВИЛНИ КОМЕСАР
ЗА ЦРНУ ГОРУ
На основу чл. 1 Објаве бр. 36 од 28 априла 1941-XIX
Наређује:
Чл. 1
Потпоручник Трупиано Франко у својству Нашег изасланика преузима до новог наређења вођење грађанске управе у срезу беранског.
Чл. 2
Ова Наредба ступа на снагу даном објаве на општинској званичној табли у Беранама. Цетиње, 17 маја 1941-XIX
Цивилни Комесар
Маџолини

У Данилов Граду
Наредба број 41
ЦИВИЛНИ КОМЕСАР
ЗА ЦРНУ ГОРУ
На основу чл. 1 Објаве бр. 36 од 28 априла 1941-XIX
Наређује:
Чл. 1
Поручник Фавенто Нааоро преузима у својству Нашег изасланика а до новог наређења вођење грађанске управе у Срезу даниловградском.
Чл. 2
Ова наредба ступа на снагу даном објаве на општинској званичној табли у Даниловграду. Цетиње, 17 маја 1941-XIX.
Цивилни Комесар
Маџолини

У Андријевци
Наредба број 42
ЦИВИЛНИ КОМЕСАР
ЗА ЦРНУ ГОРУ
На основу чл. 1 Објаве бр. 36 од 28 априла 1941-XIX
Наређује:
Чл. 1
Поручник Куртони Јосип преузима у својству Нашег изасланика а до новог наређења вођење грађанске управе у Срезу андријевичком.
Чл. 2
Ова наредба ступа на снагу даном објаве на општинској званичној табли у Андријевци. Цетиње, 17 маја 1941-XIX.
Цивилни Комесар,
Маџолини

У Колашину
Наредба број 43
ЦИВИЛНИ КОМЕСАР
ЗА ЦРНУ ГОРУ
На основу чл. 1 Објаве бр. 36 од 28 априла 1941-XIX
Наређује:
Чл. 1
Поручник Фридрих Вито преузима у својству Нашег изасланика а до новог наређења вођење грађанске управе у Срезу колашничком.
Чл. 2
Ова наредба ступа на снагу даном објаве на општинској званичној табли у Колашину. Цетиње, 17 маја 1941-XIX.
Цивилни Комесар,
Маџолини

ОДРЕДБЕ ЗА ПОНОВНИ РАД У ШКОЛАМА
Наредба Број 35
ЦИВИЛНИ КОМЕСАР
ЗА ЦРНУ ГОРУ
На основу чл. 1 Објаве бр. 36 од 28 априла 1941-XIX
Наређује:
Чл. 1
Све основне, средње и стручне школе имају отпочети своју нормалну делатност.
Чл. 2
Сви наставници морају се вратити у своја сједишта и отпочети наставу.
Чл. 3
Професор Новак Бошковић, начелник IV одељења за основне и средње школе и професор Мишијевић Милошевић, начелник VIII одељења за стручне школе овлашћени су да замењују отсутне наставнике са резервним, а у случају да ових нема, са пензионисаним наставницима, који ће бити позвани у службу.
Чл. 4
Примане резервних наставника и реактивираних пензионисаних имати ће привремени карактер а моћи ће се примити највише за вријеме од три мјесеца.
Чл. 5
Постављање наставника поменутих у чл. 4 усљедиће се путем Наше Наредбе.
Чл. 6
Пензионисаним наставницима позваним у службу припадаће припадности у вјесити оних које су уживале непосредно прије пензионисања.
Чл. 7
Ова наредба ступа на снагу данас и бити ће саопштена професорима Новваку Бошковићу и Мишијевићу Милошевићу. Цетиње, 17 маја 1941-XIX.
Цивилни Комесар
Маџолини

ОДРЕДБЕ ОДНОСНО ЗАВРШНИХ ИСПИТА У ШКОЛАМА
Наредба број 44
ЦИВИЛНИ КОМЕСАР
ЗА ЦРНУ ГОРУ
На основу чл. 1 Објаве бр. 36 од 28 априла 1941-XIX у вези чл. 1 Наредбе бр. 35 од 17 маја 1941-XIX
Наређује:
Чл. 1
У основним и пројудним школама завршити ће се предавање даном 15 јуна 1941-XIX

У нижим и вишим гимназијама, учитељским школама и стручним школама завршити ће се предавање даном 31 маја 1941-XIX.

Чл. 2
У нижим и вишим гимназијама и учитељским школама испити ће се полагати од 5 до 25 јуна.

Чл. 3
Завршни испити у стручним школама ће се одржати:
У Поморско-трговачкој Академији у Котору од 2 до 18 јуна.

У Трговачкој Академији у Подгорици од 10 до 28 јуна.
У Мушкој занатској школи у Подгорици од 5 до 25 јуна.
У Мушкој занатској школи у Беранама од 5 до 25 јуна.

У Женским занатским школама од 15 до 25 јуна.
У Стручним пројудним школама од 15 до 28 јуна.

Чл. 4
Поправни испити ће се вршити од 15 до 31 августа 1941-XIX.

Чл. 5
Баџи почетних разреда и оних разреда који се налазе на сриједи у свакој школи (на име они разреда који не долазе у обзир за матуру) бити ће оцењени по одлуци разредних вијећа односно завода коме припадају а на основу тласова (оцјена) добијених у првом и другом семестру.

Чл. 6
Баџи о којима је ријеч у чл. 5 који из било ког разлога не би могли бити оцењени или из неких околности оцјена нијесу задовољни у неким предметима, моћи ће се приступити поправном испиту како је назначено у чл. 4.

Чл. 7
Рад који се односи, на завршне испите или на оцењивање вршити ће се у складу са законским прописима.

Чл. 8
Ова наредба ступа на снагу данашњим даном а бити ће саопштена професорима Бошковићу Новваку и Мишијевићу Милошевићу као и свим општинама.
Цетиње, 18 маја 1941-XIX
Цивилни Комесар
Маџолини

НАИМЕНОВАЊЕ САВЈЕТОДАВНОГ ВИЈЕЋА

Наредба број 47
ЦИВИЛНИ КОМЕСАР
ЗА ЦРНУ ГОРУ
На основу чл. 1 Објаве бр. 36 од 28 априла 1941-XIX у вези чл. 2 Наредбе бр. 13 од 5 маја 1941-XIX.

- Наређује:
Чл. 1
Савјетодавно вијеће Црногорца предлажено у чл. 2 Наредбе бр. 13 од 5 маја 1941-XIX образовано је како сљедица:
1) Господин Михаило Ивановић, почасни претседник,
2) Господин Јово Поповић, Претседник,
3) Господин Петар Пламенац, члан,
4) Пречасни Симо Мартиновић, члан,
5) Господин Душан Вучинић, члан,
6) Господин Секула Дрљевић, члан.
Чл. 2
Цивилни Комесар се придржава да изнадом наредбом повећа или смањи број чланова Савјетодавног вијећа, према потреби.

Чл. 3
Ова наредба ступа на снагу данашњим даном и бити ће саопштена појеним члановима Савјетодавног вијећа.
Цетиње, 18 маја 1941-XIX.

ЦИВИЛНИ КОМЕСАР МАџОЛИНИ

ОБАВЕЗА СТРАНАЦА ДА СЕ ПРИЈАВЕ

Наредба број 34
ЦИВИЛНИ КОМЕСАР
ЗА ЦРНУ ГОРУ
На основу чл. 1 Објаве бр. 36 од 28 априла 1941-XIX.

Наређује:
Чл. 1
Ставља се у дужност свим странцима настањеним или који имају сједиште или бораве на подручју Црне Горе да пријаве у року од три дана од датума ове наредбе општинској власти мјеста у коме се налазе, личне податке за себе и за чланове њихових породица.
У пријави се има назначити датум њиховог доласка у Црну Гору.
Чл. 2
Странци који се премјештају из једног у друго мјесто Црне Горе дужни су пријавити свој премјештај општинској власти мјеста доласка у року гори назначеном.

Чл. 3
Општинске власти ће седмично достављати Цивиљном Комесаријату на Цетињу пријаве о којима је гори рјеч.
Чл. 4
Прекршитељи ове Наредбе бити ће кажњени у смислу закона.
Чл. 5
Ова Наредба ступа на снагу даном њеног обнародовања које ће још данас усљедиити путем објаве на званичној табли Цивиљног Комесаријата на Цетињу.
Цетиње, 25 маја 1941-XIX.
Цивилни Комесар
Маџолини

ЈОШТ СУ ОБЈАВЉЕНЕ СЈЕДЕТНЕ НАРЕДБЕ

- Наредба бр. 20 — Секвестар необрађеног дувана у Подгорици;
- Наредба бр. 21 — Секвестар фабрике шибца у Подгорици;
- Наредба бр. 22 — Секвестар добара Подгоричке царинарнице;
- Наредба бр. 23 — Секвестар депозита дувава необрађеног у Бару;
- Наредба бр. 24 — Секвестар депозита обрађеног дувава у Бару;
- Наредба бр. 25 — Секвестар Црногорске банке;
- Наредба бр. 26 — Наименована проф. Вука Мандића у Херцеговску гимназију;
- Наредба бр. 27 — Секвестар Подгоричке банке;
- Наредба бр. 28 — Секвестар Херцеговске банке;
- Наредба бр. 29 — Секвестар Бокотворске банке;
- Наредба бр. 30 — Секвестар Јадранско-Подунавске банке;
- Наредба бр. 31 — Секвестар Хрватске штедионице;
- Наредба бр. 32 — Секвестар Никшићке банке;
- Наредба бр. 45 — Секвестар филијале шећера Спасић у Подгорици;
- Наредба бр. 46 — Секвестар царинарнице у Бару;

Il Governatorato della Dalmazia

La nuova organizzazione amministrativa delle provincie di Zara, Spalato e Cattaro

(Continuazione della 1 pagina)

carta, d'ordine Nostro e del Duce del Fascismo, Capo del Governo, fanno parte integrante del Regno d'Italia.

Art. 2 — Quei territori di cui all'articolo 1, quali confinanti con la Provincia di Fiume, le isole di Veglia e Arbe e altre minori, appartenenti alla circoscrizione delle isole predette, sono aggregati alla Provincia di Fiume.

Art. 3 — Gli altri territori e le altre isole della Dalmazia, di cui all'articolo 1, costituiscono, insieme con l'attuale Provincia di Zara, il Governatorato della Dalmazia, che comprende le Provincie di Zara, Spalato e Cattaro. La circoscrizione della Provincia di Dalmazia sarà stabilita con Decreto Reale il quale determinerà anche la competenza del Governatore e i suoi rapporti coi Prefetti delle dette Provincie. Il Governatore risiederà a Zara e sarà alle dirette dipendenze del Duce, Capo del Governo.

Art. 4 — Ai territori di Spalato e Curzola sarà dato un ordinamento amministrativo speciale. Le norme relative saranno emanate con Decreto Reale su proposta del Duce del Fascismo, Capo del Governo, Ministro degli Interni di concerto con gli altri Ministri interessati.

Art. 5 — Il Governo del Re è autorizzato a pubblicare, nei territori di cui all'art. 1, lo Statuto e le altre Leggi del Regno ed a emanare le disposizioni necessarie per coordinarle con la legislazione ivi vigente e in parte con gli ordinamenti che saranno stabiliti per i comuni di Spalato e Curzola ai sensi dell'art. 4.

Art. 6 — Fino a nuove disposizioni restano in vigore nei territori di cui all'art. 1, le norme concernenti l'amministrazione civile e giudiziaria contemplate nei bandi emanati dalle Autorità militari italiane di occupazione.

Il Governatore della Dalmazia e il Prefetto della Provincia di Fiume esercitano nei territori di cui all'art. 1, compresi nelle rispettive circoscrizioni, le attribuzioni già devolute ai Commissari civili dalle norme predette.

Art. 7 — Il presente Decreto entra in vigore alla data della sua pubblicazione nella Gazzetta ufficiale del Regno e sarà presentato alle Assemblee legislative per la conversione in Legge.

Il Duca del Fascismo, Capo del Governo è autorizzato alla presentazione del presente Disegno di Legge.

Con il predetto Decreto Reale l'antico Ascrivium Romano, Cattaro, che dopo le alterne vicende del basso medio evo si congiunse volontariamente alla Repubblica Veneta nel 1420 e da questa riceveva durante il rigoroso e secolare periodo delle gesta marine e commerciali dei

veneziani una incancellabile impronta italiana, è entrato finalmente a far parte integrante del Regno d'Italia e ad inserirsi alla gloria di un Impero che ha ereditato da Roma le tradizioni fuggite di civiltà e di potenza.

La grande notizia ha destato un fiero giubilo negli animi dei cittadini di Cattaro che, nelle più pure espressioni in lingua veneta, gridano la loro incondizionata devozione alla persona di S. M. il Re Imperatore e al Duce i quali hanno esaudito il loro ardente desiderio e realizzata la loro aspirazione mai venuta meno di godere i vantaggi e i diritti dei loro fratelli dell'opposta sponda Adriatica.

Con Cattaro italiana è assicurata al grande e leale popolo del Montenegro l'assistenza diretta, i benefici di un'immediatezza di confini, la garanzia di una cooperazione sempre crescente per lo sviluppo titolitario delle possibilità di questo Paese.

Златна медаља војводе од Аосте

Рим, 20

Њ. В. Краљ Император, упутио је Њ. Кр. Височанству следећу депешу:

„Слиједио сам са животом паклом и са поносом твој рад команданта и војника! Оликовао сам те Златном медаљом за храброст и желио тако да одликујем све оне који су се борили под твојом командом, јер су заслужни за Домовину.

Виктор Емануел

Племенита депеша Дуке-у упућена од Војводе од Аосте Војни,

У немогућности да лично и његујем многе рањенике и поред сталног погоршавања ситуације, одбрана поред великих губитака би могла да се продужи још врло кратко, принуђен сам био да тражи од непријатеља давану предају.

Једина ми је утјеха у овој мекешкој тренутку да се урадио све што је било могуће. Напуштам команду захваљујући Вама, Дуђе, који у години два борбе вазда ми додате Вашу подршку и Ваше повјерење.

Рат није свршен. У овој земљи још једанпут посута крвљу талијанском за вину величину наше Домовине брзо ће мо се повратити.

Амедео од Савојје

Одговор Војни

Да Височаство, Ви и Ваши војници, борили сте се херојски и одржали се мимо човјечије могућности.

Народ талијански пратио Вас је, дани Вама се и дијелио Ваше сигурне наде за сјутра.

Мусолини

ЈЕДАН ВЕЛИКИ ВОЈНИК

Послије девети мјесец јуначке одбране, браћешке Амба Алађи, добили су наређење да оложе оружје. Штимања талијанска уздиже мушките и пожељивање ових јунака за Домовину, одвојујући да се не борили јуначки даље од Мајке Домовине, наредивши бомбардовати од авијације и артиљерије непријатељске, скоро без намирница, мишице и љекарског материјала за лијечење рањених, они су се сустршили једном непријатељу много јачем по броју.

Војвода од Аосте и његови војници, који су сирашину славе за војничку историју Италије. Савојски Принц желимо је са својом војском, дијелише са њима нећање, и оспиа до краја са њима, као и сви велики Војници историје!

Непријатељ се покљонио пред јунаштво и талијанских бораца, дајући им војне вочасије! Али башка за Царство проужује се у великим просторима Гала и Сидана као и предлегу Гондара, јунаштво и пријем који су показани код Амба Алађи јошвише сиуришност народа талијанскога у крајњу побједу и у васкрснуће Царства.

Свечана аудијенција у Квириналу

Рим 14

У свечаној Аудијенцији, која је одржана у Краљевском Дворцу Квириналу Њ. В. Краљ Император примио је Аммона од Савоје, Војводу од Сполета и Краља Ховатске.

Успјешна служба на апровакцију Црне Горе

Као што смо већ јавили, прва брига Цивилног Комесаријата била је око организације снабдијевања народа намирницама, који је био потпуно напуштен од србијанске владе. За овај тежак задатак, Кр. Влада, одобравајући потпуно намере Цив. Комесаријата, није се колебала да одреди за Црногорски народ количине намирница, од којих је први дио стигао.

Предвиђена је детаљна раздјела на читавој територији, за која послао Цивилни Комесар је позвао на срдцима, осим делегата и среских начелстава и својце општине.

Ако количине намирница изгледају, на први поглед мале, не треба забораити да снабдијевање долази из земље ангажоване у једну тежњу борбу и која је умјела ставити у погледу снабдијевања себи велике жртве.

У осталом, како смо обавијестили, овај народ правилно је свјатно упућивање намирница Црнушевљено је подвизањо тачно.

У могућности смо да јавимо да је апровакциони отсјек код Комесаријата предузео кораке за набавку плавог камена.

Активност Цивилног Комесаријата за Црну Гору

Од стране Г. Цивилног Комесара, састављен је Комитет за правилну подјелу велике суме коју је додала Њ. В. Краљица Јелена сиромашним црногорцима.

Очекује се повратак Г. Цивилног Комесара, Њ. Е. Г. Мационија из Италије, где је скоро отпутовао. Негов повратак ће свакако донијети и друге мјере за снабдијевање намирницама.

ВОЈНЕ ОПЕРАЦИЈЕ ТАЛИЈАНСКИХ ОРУЖАНИХ СИЛА

Извјештај бр. 343

Главна команда Оружане Силе саопштава:

На Малти одреди немачкога ваздухопловства напали су базу на Ла Валети и аеродром, изазвавши пожаре и упаливши један авион.

У Борби са ловцима оборена су два Харикена.

У Гибратиру непријатељ је предузео један напад код Тобрука, уз помоћ оклопних кола, али је одбијен.

Задали смо непријатељу велике губитке у оклопним колима и заробили неколико војника и митраљеа.

У зони код Солума, запажен у извјештају 342, било је заробљеника такође је заробљено неколико борињских кола и шест топова.

Оборена су два авиона типа Харикен од стране наше против авионске артиљерије.

Један непријатељски ваздушни налет на Бенгази, проузроковао је мало штете и неколико рањеника међу цивилним становништвом.

У истом Средоземном мору наши авиони напали су један број погођен је један брод велике тонаже.

Једна формација нашег ваздухопловства напала је базу у Александрији и погодила војне објекте у пристану.

У источној Африци у зони Амба Алађи, активност артиљерије, где је један поновни напад одбијен.

Извјештај бр 344

Ваздухопловство италијанско и немачко напало је поновно базу на Малти.

У ваздушним биткама оборено је три енглеска авиона.

У сјеверној Африци, код Тобрука, артиљеријска активност и осточно од Солума активност извидничка.

Наши авиони поново су бомбардовали у неколико наврата пристан и стројеве у Тобруку. Запалин је један брод.

Непријатељски авиони бомбардовали су Дериу.

У источној Африци продукције непријатељских пријасак на свима секторима а особито код Амба Алађи, где наше јединице одолијевају јуначки.

Извјештај бр. 345

Нони уочи петнаестог, ваздушне формације наше и немачке напали су са видним резултатом постројења те поморске и ваздушне објекте на Малти где су напади поновљени од стране немачких формација. У ваздушној битци оборен је један Харикен.

У севној Африци у току су битке у зони Солума, у истој зони формације „Штурм“ прањене од италијанских ловца, бомбардовале су непријатељске позиције. Друге талијанске и немачке формације бомбардовале су Тобрук и погодили један против авионску батерију, дестилаторе и проузроковале велике пожаре.

У истом Средоземном мору наши авиони бомбардовали су аеродроме и железнице на Ципру. Непријатељски авиони бацали су неколико бомби на острво Родџ али без штете и жртва.

У источној Африци продукције се еиска одбрана зоне Амба Алађи. Још један пут у историји символ јунаштва и славе италијанског војника. Наша посада нападнута са сваке стране, тучена непре-

стано од артиљерије и од јавијачије бори се са непообједивим јунаштом зајадурју непријатељу велике губитке.

На осталим секторима нема важних догађаја.

Извјештај бр. 346

У сјеверној Африци непријатељ који је напao наше истрене одделе у зони код Солума, нападнут од наших и немачких јединица, морао је да се поврати.

Наше јединице успоставиле су допир са јединицама које су биле задржане и очајно браниле нека мјеста.

Навијели смо непријатељу велике губитке.

Италијанско и немачко ваздухопловство придонијело је много успјеху наших трупа.

Код Тобрука заузели смо неколико утврђења.

Наш ловци оборили су један Бленхајм који је хтџо да нападне Бенгази.

Формације немачког ваздухопловног корпуса напале су ваздушне и поморске базе Малте, проузроковали пожаре, експлозије и штете војним објектима.

У источној Африци стање непромијењено.

Извјештај 347

У сјеверној Африци, наша реакција у зони код Солума имала је пуни успјех. Непријатељ је био принуђен да узамне и да остави заробљеника и материјала.

Наше ваздушне формације бомбардовале су базу у Тобруку, и одбранена средства, концентracије трупа и механизована средства у зони код Солума.

У ваздушној битци оборена су један бомбард и два ловца непријатељска.

У Јетејском мору, противнички авиони летјели су над Родосом и проузроковали мало штете.

У источној Африци продукције се код Амба Алађи јуначки одбрана наше посаде, која под командом Њ. Краља Височаство Војводе од Аосте, ниш чуда, без средстава поред губитака и немогућности да се рањеници купује и лијече.

У Гала Сидану један непријатељски напад је одбијен.

Непромијењено стање у другим секторима.

Извјештај бр. 348

У сјеверној Африци, у зачетку су онемогућени покушаји непријатеља да нападне позиције код Тобрука.

У Јетејском мору непријатељски авиони претјели су преко Родоса бацивши неколике бомбе без икакве штете.

У источној Африци поседа у Амба Алађи, пошто се држала нико свој могућности, пошто је остала без намирница, воде и материјала, немогућности да рањенике лијечи, добила је наређење да престане са одбраном.

У битци код Амба Алађи нарочито су се истакли: јуришница чета Тозели, чета мартира 81 дивизије Грандерија Савојски, II и III група 60 артиљерије, Грандерија Савоја и 43 група артиљерије од 75.

Непријатељ у част јунаштва наших војника одао им је понаст оружјем, оставио је револвере офицерима и наредио је да наша посада изаљези из Амба Алађи дефилеује оружане истраи непријатељских трупа које ће одати почаст.

(Наставак на 40 страни)

Војне операције талијанских оружанних сила

Превос са треће дивизије Војвода од Аоста дијели судбину своје војске.
Продужује се одбрана у секторима Ђуме и Гондара.

Извјештај бр. 349

У сјеверној Африци код Тобрука развили смо мале акције непријатеља: има и заробљеника.

Наше ваздушне формације бомбардовале су Марса Матруху и Тобрук и проузроковале велике појаре.

У источној Африци у сектору Гондара један наш енергичан напад, истрајао је непријатеља на неких позиција које је био успио да освоји. 17 и 18. губити непријатеља су велики а и наши су осјетни.

Извјештај бр. 350

У сјеверној Африци у зонама Тобрука и Солума, активност иницијатива наших и непријатељских.

У покушајима да се пробуди, прошлих дана, Енглези су претрпјели велике губитке у људству и материјалу код Тобрука.
Ноћу уочи 20 њемачки авиони бомбардовали су базу на Малти: погођене су батерије, рефлектори и проузроковани појари.

Два непријатељска авиона су запалена на земљи а један је оборен у ваздушној борби.

У источној средоземном мору торпедни авиони погодили су један крсташ од 10.000 тона.

Догађаји без важности у источној Африци.

Наша подморница Маласина, под командом поручника Ђулија Прина-а, потопила је у Атланском Океану, непријатељски брод Ликаод од 7150 тона.

Извјештај бр. 351

У сјеверној Африци, на сектору Тобрука дјелатност артиљерије. Авијација наша и њемачка јако је бомбардовала постројења и батерије, оборена су пет непријатељска авиона типа Бленхајм.

Авиони наши и њемачки бомбардовали су на Малти аеродром. Запалили су три авиона на земљи.

У источној Африци у реону Гапа-Сидома, покушај уклањања од стране енглеца одбијен је. Други покушаји непријатеља одбијени су од наших шквалдрста.

Један апарат Харикан оборен је јужно од Пантеларије од противавијонске артиљерије Кр. Морнарице.

Делегати цивилног Комесара за Цр. Гору

Њ. Е. Цивилни Комесар за Црну Гору наименовао је Делегате у разне центре Црне Горе. У важной дужности коју покривају Делегати су наименован на једном заједничком састанку на Цетињу 16 ов. мј. Изабрали су г. Комесар повјерљиву дужност да га заступљају и да остваре циљеве који су им појединачно објашњени, циљеве који се односе на благостање народа Црногорског и да задовоље хитности познатих потреба.

Делегати чим су стигли у својим сједиштима почели су рад са оних полетом и одушевљењем који су карактеристични за људе нове Италије.

Њиховом раду, који ће свакако бити плодан, Глас Црногорца упућује поздрав и добре жеље.

Цивилни комесар у Рим

Њ. Е. цивилни Комесар за Црну Гору, Граф Серафино Мациони отпутовао је 18. маја за Италију. — Праћен од неких функционера комесаријата, Њ. Е. Мациони пошао је аутом до Подгорице, гдје је последио другог састанка са Делегатом дао упушта односно програма који се мора извршити у овом важном срезу, затим је кренуо за аеродром.

Онда је, поддржављен од цивилних и војних власти пошао авионом који држи везу између Црне Горе и Италије.

У Италији Њ. Е. Комесар има да изврши један велики програм који се односи на његовог дужност у овој земљи и да ријечи разна важна ишана црногорска, која жели да изложи Кр. Влади.

Мисли се да је повратак Њ. Е. непосредан.

АКТИВНОСТ ДОБРОТВОРНОГ ДРУШТВА „КРАЈИЦА ЈЕЛЕНА“

Добротворно Друштво Крајлица Јелена одређено од Њ. Е. Цивилног Комесара за Црну Гору да правично подијели сиромашњима, суму коју је Њ. Е. Крајлица Јелена Савоја-Петровић даровала, већ је почело рад, на задовољство оних који су подарени.

Митрополит Јоаким, је са одушевљењем у самој Митрополији ставио Друштву просторије на расположење.

Агилне даме Друштва са пожртвовањем се брину да племенити дар буде дат стварно потребнијима.

Неки обдарени, у нади да њихове ријечи стигну до Крајлице Императорке, изјаснили су се благодарним, јер им помоћ стиге у часу за њих најтежем.

Поновно отварање Биокопа

Заузимање Цивилног Комесара и Е. Н. И. С. (национално друштво за кинематографију) данас у суботу и сјутра у недељу у цетињском биокопу давати ће се по три кинематографске преставе и то у 16, 18 и 21 час.

Читави приход иде у корист фонда са потпоре код Комесаријата.

Цијене за суботу и недељу су: прва мјеста динара 15, друга мјеста динара 10. У договору са полицијом вечерњи час је довољно одвожен.

Од понедељника ће бити поново уведене нормалне преставе, које ће се продужити и у остале вароши.

Cinematografo

In seguito ad iniziativa del Commissariato civile, e col disinteressato concorso dell' E. N. I. C. (Ente Nazionale Industrie Cinematografiche), verranno dati al Cinematografo di Cetigne oggi sabato e domani domenica tre spettacoli cinematografici alle ore 16, alle 18 ed alle ore 21.

L'incasso netto sarà devoluto interamente al fondo assistenziale del Commissariato.

I prezzi per le giornate di sabato e domenica sono di:

Dinari 15 per i primi posti

Dinari 10 per i secondi posti

Accordi sono stati presi con la autorità di polizia perché l'ora del copriuffuco per oggi e domani sia ritardata convenientemente.

Da lunedì verranno ripresi i normali spettacoli che prossimamente verranno estesi ad altre città.

Црногорски заробљеници слободни у својој Домовини

Послије споразума надлежних, ријешено је да се пусте у Домовину Црногорци, заробљени у скорим ратним операцијама као војници бивше Југословенске војске.

Из заробљеничких логора гдје им је указивана пажња, због њихове народности, упућени су у Црну Гору, гдје је све предвиђено да њихов повратак кућама буде у најбољем реду и без посљедица по проблем снабдијевања.

Стварно више од 1000 Црногораца, снабђивени намирницама, доведени су у Подгорицу па у Данилов Град одакле су најбрже могли стигли до својих кућа.

Успјешно сарадњу по овом послу надметали су се Делегати Г. Комесари и дивизија Месина.

Сви ослобођени манифестовали су благодарност Италији, коју они нијесу никад држали за свог непријатеља и никад нијесу имали намеру да се против ње боре.

Израђује се списак свих пуних заробљеника, који ће бити публикован од стране Комесаријата.

Путне исправе за Далмацију и Албанију

Цивилни Комесар увиђајући хитну потребу успоставе везе између Црне Горе и граничних области одмах се споразумио са надлежним властима за издавање пропусница за прелазак преко границе.

Сви они који докажу потребу да иду у Краљевину Албанију или у Губернаторат Далмације треба да добу у Цивилни Комесаријат или код његових Делегата, снабђивени доказима за препознавање и са по 2 слике, да би затражили на нарочитој штампарици путну исправу.

Комесаријат или Делегати проучити ће навијере за путовање на основу којих ће се издавати пропуснице.

У току су преговори између Цивилног Комесаријата и Власти за прелаз преко осталих граница.

И ако су предузети сви кораци за набавку новинарског папира, моле се сви они који га имају да то саопште Цивилном Комесаријату за Црну Гору.

РАЗГОВОР У БРДИМА

Браћајући се на шетње по околним брдима, један италијан, сретне једнога старога црногорца који вођаше за ручу малу унуту:

Италијан: Буон Ђорно
Старца: Ах италијано?

Заустављају се обочија и осмјехују се, па старца додаде на италијанском: Био сам у Италију толико пута, познајем Рим, Напуљ, Венецију и многе друге вароши. Двадесет пута сам био у Квиринал, јер сам био са службом код владајуће куће Петровића... Црна Гора, господине, била је двадесет година болесна, много болесна, ви италијани сте је излечили, Хвала! Живијела Италија, Живо Краљ Император, Живо Дућ!

Италијанац је мало узбуђен, руке се са старијем а малу милоује која је за вријеме цијелог разговора остала обвјина и прати га и ако је само могла да предвиђа о чему се разговарало. Када буде велика жена и мајка можда ће се сјећати овога разговора.

Оваких разговора има сваког дана.

Италија и Црна Гора продубљују своје поанство и пријатељство!

Читајте и ширите

НАЦИОНАЛНА
БИБЛИОТЕКА
ЦРНОГОРЦА
BIBLIOTECA
MONTENEGRO ĐURĐE
CRNOJEVIĆ
ИЗЛАЗИ СВАКЕ НЕДЈЕЉЕ